

تغییرنگرش

مدیر کل آموزش و پرورش استان مازندران
در گفت و گو با رشد معلم:

استان مازندران یکی از استان‌های شمالی کشور است که با وسعتی معادل ۲۳۷۵۶/۴ کیلومتر مربع، جمعیتی متجاوز از ۳ میلیون نفر دارد.

عده‌ای از مورخان و نویسندگان ریشه‌ی واژه‌ی مازندران را از کلمه‌ی «ماز» به معنی «دژ» می‌دانند. در تاریخ آمده است که مردم به فرمان مازیار بن قارن، سردار معروف طبرستان، برای جلوگیری از نفوذ اعراب، در نقاط حساس این منطقه به احداث دژ پرداختند و مازندران را به صورت (ماز + اندران) به معنی «دژ در آن» می‌شناختند.

استان مازندران استانی زیبا و توریستی است و اقتصاد آن بر کشاورزی و گردشگری مبتنی است.

این استان از نظر علمی و فرهنگی جایگاه بسیار خوبی در میان استان‌های سراسر کشور دارد. بنا به اظهار مسئولان در کنکور سراسری دانشگاه‌ها و در جشنواره‌ی جوان خوارزمی رتبه‌ی سوم کشوری را به خود اختصاص داده است و در المپیادهای علمی و فرهنگی، جایگاه خیلی خوبی را کسب کرده و در توسعه‌ی رشته‌های فنی و حرفه‌ای، از متوسط کشوری گذشته است.

مردم استان مازندران در دوران دفاع مقدس نیز، همه‌ی توان خود را به کار گرفتند و با تشکیل لشکر ویژه‌ی ۲۵ کربلا (تنها لشکر ویژه‌ی دوران دفاع مقدس)، رسالت تاریخی خود را به نحو احسن محقق ساختند. به گونه‌ای که ۱۰ هزار و ۴۰۰ شهید و هزاران جانباز و آزاده، تقدیم پاس‌داری از ایران عزیز کردند.

به همراه آقای محمد ناصری، مدیر کل دفتر انتشارات کمک آموزشی و مدیر مسئول مجلات رشد و تعدادی از معاونان دفتر و سردبیران مجلات رشد، به این دیار سفر کردیم و در حاشیه‌ی این سفر دو روزه، گفت و گویی با آقای عبدالوحد فیاضی، مدیر کل اداره‌ی آموزش و پرورش استان مازندران انجام دادیم که تقدیم می‌شود. شایان ذکر است، آقای فیاضی دارای مدرک کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی است. ۲۵ سال سابقه‌ی خدمت در آموزش و پرورش دارد و در مسئولیت‌های متفاوت از معلم ابتدایی تا مدیر کلی آموزش و پرورش استان مازندران ایفای نقش کرده است.

ها، گام اول تحول

گفت و گو از: نصرالله دادار

● وضعیت تحصیلی ۳۸۰۰۰ معلم استان چگونه است؟
○ براساس آمار سال گذشته، ما حدود ۳۰۰ دکترا و بالغ بر ۳۷۰۰۰ فوق لیسانس داشتیم که قطعاً امسال بر این اعداد اضافه شده است. بالاترین فراوانی ما لیسانس است. بخشی هم زیر لیسانس داریم که مشغول طی مراحل تحصیلی هستند.

اقتصاد این استان بر کشاورزی و توریسم مبتنی است

● آیا می توان گفت از نظر سطح تحصیلی معلمان، با کمبودی روبه رو نیستید؟
○ من معتقدم سازوکار تحصیل معلمان باید اصلاح شود. الان معلمان برای ادامه تحصیل نمی توانند مأمور شوند و مواعی وجود دارد. اگر مواع برداشته شود، تحصیل معلمان راحت تر صورت می گیرد. با وجود این، آموزش و پرورش همکاری می کند تا معلمان ادامه تحصیل دهند و هر ساله بر عدد فارغ التحصیلان جدید افزوده می شود.

این استان ۴۰ هزار معلم و ۳۵ هزار بازنشسته فرهنگی دارد

● به جز جایگاهی که استان مازندران در کسب رتبه های بالای کنکور دارد، چه نقطه قوتی برای آموزش و پرورش استان مازندران می توانید ذکر کنید؟

استان مازندران در کنکور سراسری امسال دانشگاه ها، رتبه ۳ کشوری را به خود اختصاص داد

○ البته برای ارزیابی، به ابزارهای متفاوتی نیاز است. آزمون ها یک ابزار هستند. نکته مهم، پوشش تحصیلی در استان مازندران است که در دوره ابتدایی پوشش واقعی ما ۹۹ درصد است. این رقم بالایی است. توسعه فنی و حرفه ای در دستور کار ماست. و ما در این رشته از متوسط کشوری بالاتر هستیم. مازندرانی ها در المپیادها رتبه های خیلی خوبی دارند. در جشنواره خوارزمی در ردیف دو و سه هستیم. سال گذشته ردیف سه بودیم. در زمینه مسائل پرورشی هم، همین طور است. مثلاً در رابطه با پرشش مهر، هر ساله مقام های خوبی داریم. در زمینه مفاهیم قرآن و نماز و سایر مسابقاتی که در معاونت پرورشی برگزار می شود، همواره جزو رتبه های برتر هستیم. امسال در زمینه غنی سازی اوقات فراغت مقام اول دستگاه های اجرایی را کسب کردیم.

آموزش و پرورش استان مازندران ۳۰۰ دکترا و ۳۷۰۰۰ فوق لیسانس دارد

● در چه زمینه های ضعف دارید؟ بعضی از استان ها، در برخی رشته ها مثل ریاضی، فیزیک یا زبان مشکل دارند. آیا درسی هست که شما در آن از میانگین کشوری

● استان مازندران چه ویژگی های فرهنگی و اجتماعی دارد و از نظر ترکیب جمعیتی، چه وضعیتی دارد؟ هم چنین، ترکیب جمعیتی دانش آموزان و معلمان دوره های گوناگون تحصیلی چگونه است؟

○ بنابر آخرین آمار، جمعیت استان مازندران از سه میلیون نفر تجاوز کرده است. آمار دانش آموزی هم بیش از ۵۲۰ هزار نفر در ۳۲ منطقه آموزشی است. جمعیت جوان استان حدود یک میلیون نفر می شود. جمعیت روستایی این استان مقداری بیش از متوسط کشوری است. در عین حالی که استان توریستی و زیبا به نظر می رسد، مناطق محروم و صعب العبور فراوان دارد.

اقتصاد استان بر کشاورزی و گردشگری مبتنی است. استان وحدت فرهنگی بالایی دارد. ضریب هوشی مازندران بالاست؛ به گونه ای که در تراز استان های قابل اشاره در این زمینه قلمداد شده است. دانش آموزان ما هم دانش آموزان موفق هستند و مخصوصاً در سال های اخیر رتبه های حائز اهمیتی کسب کرده اند. معلمان ما الان باید حدود ۳۸۰۰ نفر باشند و با استخدام جدید ۲۰۰۰ نفر نیز به آن اضافه شده اند. بازنشسته های ما ۳۵۰۰۰ نفرند.

تعداد قابل توجهی مراکز آموزش عالی داریم. دانشگاه فنی و صنعتی بابل، دانشگاه کشاورزی ساری، دانشگاه مازندران و دو دانشکده علوم پزشکی، از دانشگاه های اصلی هستند. با این حال مراکز آموزش عالی استان مازندران به نسبت بعضی از استان ها خیلی کمتر است.

● از کدام استان ها، از نظر داشتن مراکز آموزش عالی ضعیف تر هستید؟

○ امسال ما در کنکور سراسری دانشگاه ها، رتبه ۳ کشوری را به خودمان اختصاص دادیم. در طی هشت سال گذشته، از رتبه های ۱۲ و ۸ به رتبه ۳ دست پیدا کرده و آن را حفظ کرده ایم. اما یزد و سمنان و حتی اصفهان از نظر دانشگاه های دولتی از ما برخوردارترند. بورسیه دانشگاه های دولتی آن ها بیشتر است. از این حیث، شاید مقداری استان مورد غفلت واقع شده است. البته دانشگاه آزاد ما قوی است.

توسعه رشته‌های
فنی و حرفه‌ای در
استان مازندران از
متوسط کشوری
بالا تر است. تعداد
دانش آموزان
فنی حرفه‌ای ما
از ۴۰ درصد عبور
کرده است

مازندرانی‌ها
در المپیادهای
گونگون رتبه
خیلی خوبی
دارند. سال گذشته
در جشنواره
خوارزمی رتبه
سوم را کسب
کردیم

مازندران در
گروه علوم انسانی
مقداری ضعیف،
ولی در حال رشد
می‌باشد و اکنون
از رتبه ۱۵ به ۶ یا ۷
رسیده است

در سفر دوم
رئیس جمهور،
تأسیس چند
هنرستان
فنی حرفه‌ای را
تصویب کردیم
که اکنون مراحل
پایانی آن‌ها طی
می‌شود

پایین تر باشید؟

○ مازندران در علوم انسانی مقداری پایین بود که الان در حال رشد است. رتبه علوم انسانی ما از ۱۵ به ۶ یا ۷ رسیده است. در ریاضی ما حرف برای گفتن داریم. اما علوم انسانی هنوز جزو ضعف‌های ما قلمداد می‌شود. برای جشنواره‌ها در برنامه‌های پژوهشی داریم تا ان شاء الله مشکل رفع شود.

● چه درصدی از دانش آموزان استان جذب رشته‌های فنی حرفه‌ای و کار و دانش شده‌اند؟
○ الان از مرز ۴۰ درصد عبور کرده‌ایم.

● نسبت به کل دانش آموزان متوسطه این گونه است؟
○ بله، برابر با برنامه، ما باید به این عدد می‌رسیدیم. ما الان از حد تعریف شده هم مقداری عبور کرده‌ایم. گرایش برنامه چهارم این بوده است که پوشش فنی و حرفه‌ای باید پوشش غالب باشد.

● آیا امکانات مناسب به خصوص امکانات سخت‌افزاری، برای توسعه این رشته وجود دارد؟
○ بله، ما تأسیس هنرستان‌های فنی حرفه‌ای را سال گذشته در دستور کار داشتیم. در سفر دوم آقای رئیس جمهور، احداث چند هنرستان فنی حرفه‌ای را مصوب کردیم که این‌ها مراحل پایانی کار را طی می‌کند. همان موقع ۲ میلیارد تومان برای مراکز فنی حرفه‌ای اختصاص دادند که با آن بودجه، مراکز هم تجهیز شده است. این‌ها گام‌هایی است که برای توسعه فنی حرفه‌ای لازم بود. ضمن این که ما سال گذشته ۲۲ درصد اعتبار استانی را برای تجهیزات فنی حرفه‌ای اختصاص دادیم. امسال رقم مورد نظر وزارتخانه ۱۲ درصد بود که ما بیش از ۱۵ درصد خرید تجهیزات داریم. فنی حرفه‌ای یعنی خرید تجهیزات، و ساخت کارگاه و هنرستان، که به طور جد، در دستور کار ما قرار دارد.

● استقبال خانواده‌ها و دانش آموزان مازندرانی از فنی حرفه‌ای چه طور است؟

○ استقبال، نیاز به تبلیغ و کار دارد. ما در استان، کمیته‌ای داریم که یکی از بحث‌های اصلی آن تبلیغ برای ثبت نام است. ثبت نام باید هدایت شده باشد. الحمدالله با بهره‌گیری خوبی که از امکانات رسانه‌ای استان داریم و با فعالیت روابط عمومی، توانستیم مردم را با این رشته بیشتر آشنا کنیم تا بدانند فنی حرفه‌ای، نیاز عمده کشور است. تا حدود زیادی هم تأثیرگذار بوده است. البته هنرستان‌های جدید، رغبت دانش آموز را افزایش می‌دهد. هماهنگی‌هایی که با مراکز برون دستگاری مثل جهاد کشاورزی و غیره داریم، همه عامل تحقق برنامه چهارم برای توسعه فنی حرفه‌ای است.

● آیا توانسته‌اید با صنعت ارتباط خوبی برقرار کنید؟
● آیا امکانش وجود دارد؟

○ نشست‌های متعددی داشته‌ایم. ارتباط صنعت و آموزش و پرورش در استان مازندران، کلید خورده است. این بخشی که شما ملاحظه می‌کنید، مرهون همین ارتباط است. ارتباط خیلی می‌تواند کمک کند. الان «هنرستان‌های هم‌جوار» داریم. یعنی مدارسی که کنارشان هنرستان‌ها قرار دارند. ما داریم فضا را آماده می‌کنیم. در حال حاضر، بخشی محقق شده، ولی باید به سمتی برویم که صنعت و دستگاه‌هایی که در تولید نقش دارند، بیشتر خود را مسئول بدانند. این موضوع به کار بیشتر نیاز دارد.

● الان چند هنرستان دارید؟

○ در سطح استان بالغ بر ۲۲۰ هنرستان داریم.

● استان مازندران نقش پر رنگی در دفاع مقدس داشت. می‌توانید کمی در این باره صحبت کنید؟

○ استان مازندران لشکری داشت به نام لشکر ویژه ۲۵ کربلا. این لشکر تنها لشکر ویژه بود. آثار این لشکر ده‌هزار و

همه‌لگنی‌هایی
که با مراکز برون
دستگاهی مانند
جهاد کشاورزی
و غیره داشته‌ایم،
نقش خوبی در
توسعه آموزش‌های
فنی و حرفه‌ای استان
داشته است

ارتباط صنعت و
آموزش و پرورش در
استان کلید خورده
است

رشد به عنوان بخشی از بسته آموزشی تلقی شده است؟
آیا با وضع موجود مجلات رشد، می‌توان به کیفیت
آموزشی آن‌ها قانع بود؟

○ مجلات رشد نقش خود را به نوعی ایفا می‌کنند که ما از دست‌اندرکاران تولید این محتوای ارزشمند تشکر می‌کنیم. منتها آنچه واقعیت است، این است که ما هنوز تا رسیدن به اهدافمان راه درازی در پیش داریم. همه باید دست به دست هم دهند تا آموزش و پرورش به اهدافش برسد. اعتقاد ما این است، برای غنی شدن مجلات رشد باید با مخاطبان ارتباط بیشتر و تنگاتنگ و روان‌تری داشته باشید. هر چه قدر شما مسیر ارتباط با مخاطب را تسهیل کنید، مجله غنی‌تر می‌شود. آبراهه‌ای است که روان می‌رود و باز خوردش هم روان دریافت می‌شود. باید تلاش کنیم مجلات را از حالت فانتری و حاشیه‌ای، خارج کنیم و به اصل و محتوا تبدیل کنیم. باید به آن‌جا برسیم که اگر مجله به دانش آموز یا معلم نرسد، احساس خسران کند. ما خودمان وقتی نوجوان بودیم به برخی مجلات عادت کرده بودیم، اگر به کیوسک می‌رفتیم و یک شماره را نداشتند، احساس می‌کردیم که من کجا باید آن بحث‌ها و اطلاعات را پیدا کنم. یعنی فکر می‌کردیم صفحه به صفحه و خط به خط آن مفید است. مجله رشد باید این ویژگی را داشته باشد. اعتقاد من این است که تنوع ذاتی مخاطبان، کار شما را سخت‌تر می‌کند. باید برای همه سلیقه‌ها، حرفی برای گفتن داشته باشید. شما مجلات تخصصی مثل: ادبیات و فیزیک دارید. اما معلم باید بتواند در کنار این، به مطالب دیگر هم دست‌رسی پیدا کند، چون بحث توانمندسازی معلمان است. ضعف ما در کجاست؟ باید بدانیم ضعف معلم ما تنها در یک حوزه نیست. معلم ممکن است که یک مجله رشد تخصصی را دریافت کند و از نظر اطلاعات نوعی توانمندسازی در او شکل بگیرد، اما باید به رفتار، ارتباطات، مشی و منش معلمی هم در مجلات تخصصی پرداخته شود.

چهارصد شهید استان مازندران است. آمار شهدا و ایثارگران استان به تعبیر بنیاد شهید، از معمول کشوری بالاتر است. ما در حوزه فرهنگی، ۳۰۰ معلم شهید و ۱۷۱۰ دانش‌آموز شهید داریم. این‌ها نشان‌دهنده وجه ایثار و شهادت استان مازندران است. هنوز هم سپاه کربلای مازندران، سپاه مقتدری است که یادگاران هشت سال دفاع مقدس آن را مدیریت می‌کنند. استان مازندران سهم خود را در بسیاری از مناطق جنگی خوب ایفا کرد.

ما هم در این زمینه، برنامه‌های متنوعی برای ترویج فرهنگ ایثار و شهادت داشته و داریم. تأکید ما این است که هر چه وجود دارد از قهرمانی شهدای عزیز است. در حال طرح‌ریزی هستیم که یادمان شهدا را در مدارس برقرار کنیم. ۵ آذر امسال گردهمایی معلمان ایثارگر را داشتیم؛ هفت‌هزار نفر در اجتماعی بزرگ. تجلیل از همسران و خانواده‌های شهدا و جان‌بازان در دستور کار ما بوده است. با استخدام جدید، رقم قابل توجهی از ایثارگران جذب آموزش و پرورش شده‌اند که به تعبیر بنیاد شهید پشت آن‌ها راست شده است و مشکل اشتغال خانواده شهدا را نداریم. بنا داریم در آینده نزدیک، گردهمایی ویژه‌ای برای فرزندان شهدایی که استخدام شده‌اند، ترتیب دهیم. برای آن‌ها حساب ویژه‌ای باز کردیم.

● اگر بخواهید از یکی دو شهید فرهنگی استان نام ببرید، از چه کسانی یاد می‌کنید؟

○ شهدا فراوان و همه نام‌دارند. شهید شریفی، از پرسنل اداره کل آموزش و پرورش است. شهید مجتهدی، مدیر کل آموزش و پرورش بوده است. شهید ولی‌پور، اولین شهید فرهنگی استان مازندران بوده است که اکنون فرزند ایشان رییس آموزش و پرورش منطقه قائم‌شهر است.

● به نظر شما مجلات رشد در نظام تعلیم و تربیت کشور چه جایگاهی دارد؟ در برنامه درسی ملی، مجلات

دستور کار مجلات رشد باشد. آن قدر ظرفیت‌های ناشناخته در دانش‌آموزان وجود دارد که کار مجله، باید کشف این ظرفیت‌ها باشد. اگر مجله رشد بتواند به واسطه سؤالات و مسئله‌ای که ایجاد می‌کند، کشف ظرفیت‌های جدید را تعقیب کند، برای خودش خوراک بسیار گرانی تهیه کرده است و می‌تواند همواره غنی شود و غنی‌سازی را در حوزه دانش‌آموزی آغاز کند. در واقع خودش همواره در زایش است. این‌ها همه در گرو آن چیزی است که تولید می‌کنید. من معتقدم، با این پتانسیلی که در حوزه کار شماست، این امر امکان‌پذیر است. البته باید بدانیم که آموزش و پرورش فقط دانش‌آموز و معلم را شامل نمی‌شود، عناصر دیگری هم دخیل‌اند. مثلاً شما چه قدر می‌توانید خانواده را تحت تأثیر قرار دهید؟! زیرا یکی از موانع ما در فرایند تعلیم و تربیت، خود خانواده است. باید دید شما و سایر عوامل اجرایی، چه قدر می‌توانند تأثیر داشته باشند. حتی من معتقدم ما باید رشد اداره آموزش و پرورش داشته باشیم. ادارات ما شاید هنوز ادارات باقابلیتی نباشند، قابلیت‌هایی که حقیقتاً به نیازها جواب دهد. من اعتقاد دارم، شما می‌توانید نقش راهبردی برای ستادی‌ها داشته باشید. این ما هستیم که مدیران مدارس را به دور خودمان می‌گردانیم و یا جهت می‌دهیم و لذا ما هستیم که نیاز به مطالعه و تدبیر داریم و پیش پایمان موانع زیادی است. حتی اگر خوب به دور و برمان نگاه کنیم، می‌بینیم گاه اداره، مانع کار مدرسه است. باور کنید! یعنی اگر مدیر مدرسه را به حال خودش رها کنیم، بهتر کار می‌کند. گاه مدیر نمی‌گذارد معلم خوب کار کند. یک اهرم

● به نظر شما که سال‌ها در آموزش و پرورش تجربه دارید، چه باید کرد تا مجلات رشد از محتوای بهتری برخوردار شود و حالت سطحی و فانتزی پیدا نکند و پوشش بیشتری داشته باشد؟

○ باید ببینیم نیاز مخاطبان ما چیست. همیشه هر کتابی که تولید می‌شود، اگر متناسب با نیاز مخاطب باشد، شاید هفتاد بار تجدید چاپ شود، اما کتابی که صرفاً تراوش اندیشه یک محقق است و خودش آن‌چه را که فکر کرده، به قلم تحریر در آورده و منتشر کرده است، ممکن است مورد استقبال قرار نگیرد. چون این فرد اصلاً ارزیابی نکرده که «جامعه هدف» او چه کسانی‌اند. در مجلات رشد، باید مخاطب محور بود. اما نه به این معنی که باید بر مدار مخاطب بگردیم. نه! ما بر مدار مخاطب نیازسنجی می‌کنیم و براساس آن نیاز، آن‌چه را که می‌خواهیم، برای آن‌ها طراحی می‌کنیم. یعنی در واقع خواسته، خواسته ماست و نیاز، نیاز آن‌هاست. این‌جا من این را مخاطب‌محوری قلمداد می‌کنم. چه معلم باشد و چه دانش‌آموز. اگر برای معلم باشد، تلاش کنیم مطالب ما ساختار ذهنی معلمان را شکل دهد. نگرش معلمان را تغییر دهد. یعنی مجلات رشد بهترین محل برای تغییر نگرش معلم است. من اعتقاد دارم هر تحولی از تغییر نگرش شروع می‌شود. اگر این تغییر نگرش، نسبت به کلاس، آزمون، محتوا، نسبت به خود معلم، هدف‌های تعلیم و تربیت و دانش‌آموز، به واسطه کاری که در مجلات رشد صورت می‌گیرد، ایجاد شود، کار بسیار بزرگی کرده‌اید. در حوزه دانش‌آموزی، ایجاد ظرفیت‌های جدید، باید در

استان مازندران با جمعیتی متجاوز از ۳ میلیون نفر، دارای ۵۲۰ هزار دانش آموز در ۳۲ منطقه آموزشی است

اگر چه استان مازندران، استانی زیبا و توریستی است، ولی مناطق محروم و صعب العبور دارد

استان مازندران لشکری به نام لشکر ویژه ۲۵ کر بلا دارد که تنها لشکر ویژه دوران دفاع مقدس بود. آثار این لشکر ۱۰۴۰۰ شهید استان مازندران است

ماسال گذشته ۲۲ درصد اعتبار استانی را برای تجهیزات فنی حرفه‌ای اختصاص دادیم

● استان مازندران از جمله استان‌هایی است که استقبال خوبی از نشریات رشد داشته است. در حقیقت جزو ۵ یا ۴ استان اول است. علت این قضیه را چه می‌دانید؟ آیا کار خاصی در این باره انجام گرفته است؟

○ کار انسجام‌یافته خیلی خوبی از گذشته انجام گرفته است. در سال ۸۴، آقای رشیدی معاون آموزش ابتدایی بودند. کارهای خوبی را شروع کرده بودند. مطمئن باشید هر گاه نگاه مدیر به موضوعی مثبت، ملایم، مشفقانه و حمایت‌گرانه باشد، کار در ریل خودش قرار می‌گیرد و پیش می‌رود. ما معتقدیم که این کار می‌تواند کار آموزش و پرورش را روان‌تر سازد و به هدف‌ها نزدیک‌تر کند. ما این دیدگاه‌ها را به مدیران آموزش و پرورش و معاونان شهرستان‌ها منتقل می‌کنیم و میدان هم می‌دهیم. آن‌ها هم به شهرستان‌ها می‌روند و با مدیران مدارس صحبت می‌کنند و این باعث پیشرفت می‌شود. اما اگر اتفاقی بیفتد و من بگویم رشد در اولویت اول دوم ما نیست، مطمئن باشید که حجم فعالیت‌ها در خود استان و شهرستان‌ها می‌خواهد. البته امیدواریم که در آینده بهتر از این باشیم.

● از جناب عالی به خاطر حضور در این گفت و گو تشکر و برای شما و همکارانتان و معلمان استان شما آرزوی موفقیت داریم.

کنترل‌کننده و بازدارنده برای معلم می‌شود. به دانش آموز باید بگویم اشکال ندارد، اگر گزینه‌ای را خطا زدی، باید اشتباه کنی تا علتش را پیدا کنی تا دوباره اشتباه نکنی. اما خودمان، مدیرانمان و همکارانمان این میدان را نمی‌دهیم. همیشه می‌خواهیم بر اساس استانداردهای عمل کنیم که محقق هم نمی‌شود. نوع نگرش را باید عوض کرد.

● تغییر نگرش را در چه حوزه‌هایی ضروری می‌دانید؟

○ در همه حوزه‌ها. تغییر نگرش معلم نسبت به محیط خود، تغییر نگرش مدیران آموزش و پرورش نسبت به همه چیز، حتی مجله رشد. هنوز هم ممکن است ما مجله رشد را کاری اصلی و بنیادین تلقی نکنیم. یا خود مجله مقصر است و یا نگرش ما ایراد دارد. در هر حال، این روند باید اصلاح شود تا با محوریت آن کار، بقیه کارها را مستند کنیم. چه قدر خوب است که معلمان در پژوهش‌هایشان بگویند منبع کار ما، مجله رشد شماره فلان است و هر استادی این را ببیند، بگوید این مأخذ خوب است. مجله را قوی و جدی تلقی کنند. با ظرفیت عظیم آموزش و پرورش، رشد ما هم می‌تواند به مرجعی قوی تبدیل شود.

ادامه صفحه ۲

بدیهی است این روش به کلی بی‌راه نیست و در هر حال، در صدی، و فقط در صدی، از موفقیت همراه دارد و افراد کارآمدی را هم تحویل می‌دهد و چه بسا که همین شما، به عنوان یک مربی پرورشی یا معلم، بتوانید ده‌ها نمونه مثبت را نام ببرید. اما آیا صدها و بلکه هزاران دانش آموز یک مدرسه، همه و یا اکثریت آن‌ها، از همین نمونه‌ها هستند؟ بی‌تردید نه. نگارنده تردید دارد که در این روش، هنوز تحول بزرگی روی داده باشد؛ اگر چه خود شاهد بوده که در سالیان اخیر

به اموری چون مشاوره روانی، مشاوره تحصیلی، مهارت‌های زندگی، مهارت‌های شهروندی، تشکیل شوراهای دانش‌آموزی و مانند این‌ها که همه در حوزه امور تربیتی‌اند توجه خوبی شده است، ولی به قول معروف، «حکایت هم چنان باقی است».

۲. ما ظاهراً هنوز

تکلیف خود را با این مهم

روشن نکرده‌ایم که آیا «تربیت» را

ذیل «آموزش» می‌خواهیم و یا آموزش

را ذیل تربیت! و اگر هر یک را بر دیگری

ترجیح می‌دهیم، مقتضیات عملی آن چیست

و چه تمهیدات و مقدماتی لازم دارد. البته تردید

نیست که آموزش ذیل تربیت قرار می‌گیرد و کارنامه

مربیان بزرگ جهان، که بویژه در قرون اخیر مکتب‌های تربیتی

مهمی را پایه‌گذاری کرده‌اند، دلیل بر این ادعاست. همه این

مربیان، آموزش را جزء یا پاره‌ای از امر تربیت دانسته‌اند، گو

این که منظور آنان از تربیت و مبنای و مبادی آن، با منظور ما - مسلمانان - از این مقوله ممکن است متفاوت باشد.

خلاصه این که اگر می‌خواهیم آموزش و پرورش ما ذیل امر مهم «تربیت» قرار گیرد، که همین طور هم هست، به برنامه‌ای نیاز داریم که شاید بتوان از آن به «مکتب تربیتی، راهنمای عمل» تعبیر کرد. رسیدن به چنین برنامه‌ای، به مشارکت جمعی و تحمل دشواری‌های راه نیاز دارد.

توجهی که در سال‌های اخیر به موضوع تدوین «سند ملی آموزش و پرورش» شد و این سند سرانجام

متولد شد و در شورای عالی آموزش و پرورش نیز به تصویب رسید، در واقع برآیند

دغدغه‌هایی بود از این دست که به آن اشاره شد و لذا باید آن را قدمی

به پیش تلقی کرد. این سند البته هنوز در سطح وسیع،

بویژه در میان معلمان، مورد نقد و بررسی قرار نگرفته است،

ولی امیدواریم انتشار و سپس تدوین برنامه‌ها بر اساس آن، بتواند رهگشای ما

به سوی فردا باشد.

در پایان روز امور تربیتی را نخست به مربیان

پرورشی عزیز در سراسر کشور و سپس به معلمان ارجمند، که خود نیز مربی‌اند، تبریک می‌گوییم.

بهاری شورانگیز و سالی همراه با موفقیت در پیش داشته

باشید.

سر دبیر

